

Головна

Усі Новини

Війна

Політика

Досьє

Світ

Важливі
Новини

Економіка

Загальні

Здоров'я

Інфо

Релігія

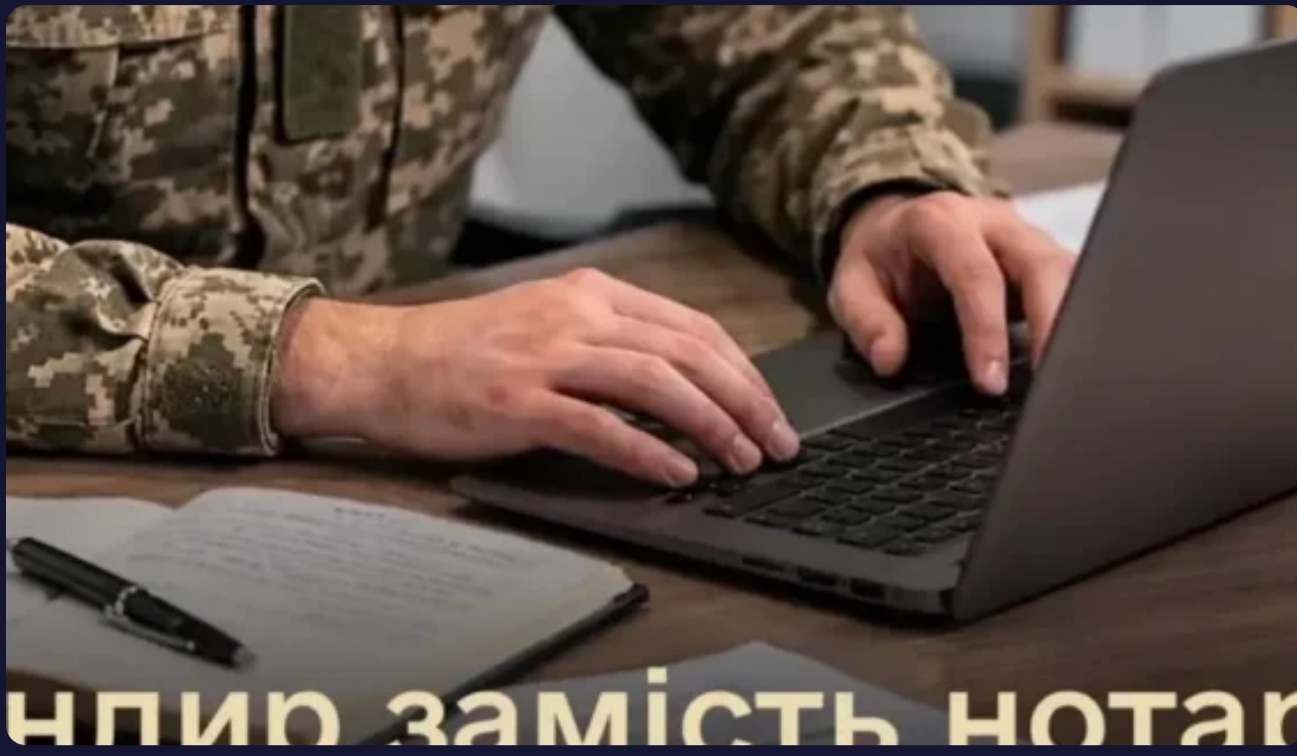
Статті

Суспільство

Мова

Українська

Довіреності, заповіти та розпорядження військових тепер можна оформити без нотаріуса

16 березня, 2026

Військові можуть посвідчувати довіреності, заповіти та розпорядження через командирів без нотаріуса, і документи матимуть повну юридичну силу. Про це повідомляє Міністерство оборони України.

В умовах інтенсивних бойових дій та обмеженого доступу до цивільної інфраструктури держава забезпечила військовослужбовців механізмом прямої реалізації юридичних прав. Командири військових частин надлені повноваженнями посвідчувати документи, що мають повну юридичну силу нотаріально посвідчених актів – йдеться у повідомленні.

Міністерство оборони України розповіло, чому військовим варто посвідчити деякі документи без нотаріуса вже зараз, які саме документи може посвідчити командир та як це відбувається.

Чому це варто зробити зараз

В умовах ведення бойових дій військовослужбовці часто не мають фізичної можливості відвідати нотаріуса. Повноваження командира усувають цей бар'єр: захисник може прямо на місці служби (без поїздки, черг і держмита) оформити документи з повною юридичною силою.

Довіреність забезпечить рідним можливість діяти від імені захисника в установах і банках. Заповіт і розпорядження на випадок загибелі гарантують, що майно та виплати отримають саме ті, кого захисник сам визначив, а не ті, кого визначає закон у порядку черговості. Розпорядження на випадок полону дозволяє визначити спрямування грошового забезпечення — наприклад, повністю спрямувавши гроші тому, хто залишився вдома і потребує підтримки.

Усі посвідчені командиром документи мають повну юридичну силу нотаріально посвідчених. Їх можна у будь-який момент скасувати або оновити — шляхом подання нового документа тому самому командирі або нотаріусу.

Які документи може посвідчити командир

Перелік документів, які може безкоштовно посвідчити командир

- Довіреність.** Документ уповноважує іншу особу діяти від імені військовослужбовця: отримувати виплати, представляти інтереси в державних органах, розпоряджатися банківськими рахунками тощо. Єдине обмеження: довіреність, посвідчена командиром, не може стосуватися розпорядження нерухомим майном, цінними паперами або корпоративними правами — ці дії потребують нотаріуса.
- Заповіт.** Тобто, розпорядження майном на випадок смерті. Посвідчений командиром заповіт має повну юридичну силу нотаріально посвідченого. Його можна скасувати або замінити новим у будь-який момент.
- Особисте розпорядження на випадок загибелі.** Визначає, кому і в якій частці виплатити одноразову грошову допомогу. Без цього документа розподіл відбувається за загальними нормами закону про спадщину і може не збігатися з волею захисника.
- Розпорядження на випадок полону або зникнення безвісти.** Це новий інструмент, запроваджений у 2025 році. Без такого розпорядження грошове забезпечення виплачується рідним першої черги (дружина/чоловік, діти, батьки), але лише в межах 50% від нарахованої суми – решта зберігається за військовослужбовцем і виплачується йому після повернення. Особисте розпорядження дає захиснику можливість самостійно визначити, хто і в якій частці отримуватиме кошти – аж до 100% на одну особу за його вибором.

Як відбувається посвідчення документів

Процедура починається зі звернення до безпосереднього командира або уповноваженої ним посадової особи. Перед посвідченням командир зобов'язаний роз'яснити права та юридичні наслідки, переконатися у вільному волевиявленні, перевірити відповідність документа законодавству і, за бажанням, допомогти скласти його проект. Підпис ставиться у присутності командира та свідків (обов'язково у випадку посвідчення заповіту), після чого документ реєструється у журналі.

Законодавством передбачено, що довіреності та заповіти передаються до Міністерства юстиції і надалі реєструються відповідно в Єдиному реєстрі довіреностей або Спадковому реєстрі. Оригінал особистого розпорядження долучається до особової справи та передається на зберігання до ТЦК та СП, а у військовослужбовця залишається копія документа з відповідною відміткою.

Законодавча база та її еволюція

Повноваження командира посвідчувати документи – не винахід воєнного часу. Ця норма була закладена ще в [Цивільному кодексі України \(статті 245 і 1252\)](#) і конкретизована [постановою Кабінету Міністрів № 419 1994 року](#): командир у місцях, де немає нотаріуса, завжди міг посвідчувати заповіти та довіреності для своїх підлеглих і членів їхніх сімей. Раніше ця норма діяла з єдиним територіальним обмеженням — повноваження надавалися виключно в тих локаціях, де не було доступу до послуг цивільних нотаріусів.

З початком повномасштабного вторгнення держава послідовно усувала це обмеження і розширювала перелік дій. [Постановою КМУ № 164 від 28 лютого 2022 року](#) запроваджено особливий режим нотаріату в умовах воєнного стану: командир отримав право посвідчувати довіреності незалежно від місця дислокації. [Постанова КМУ № 719 від 24 червня 2022 року](#) уточнила перелік дій та порядок реєстрації посвідчених документів.

Найновіший пласт законодавства стосується особистих розпоряджень. [Законом № 3995-ІХ від 1 лютого 2025 року](#) закріплено право кожного військовослужбовця скласти окреме розпорядження на випадок полону або зникнення безвісти – про розподіл грошового забезпечення. [Постанова КМУ № 550 від 14 травня 2024 року](#) (зі змінами № 449 від 15 квітня 2025 року) затвердила порядок передачі цих документів і надала командирам повноваження посвідчувати підписи на них.

Популярні Новини

Політика

Місія МВФ розпочала візит для перегляду програми для України

27 травня, 2026

Політика

Зеленський уперше зібрав усіх лідерів фракцій для спільної розмови

27 травня, 2026

Війна

Третій армійський корпус посыліє протиповітряну оборону: підрозділ «AQUILA» масштабується у полк

27 травня, 2026

Поділитися Новиною

